

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מוסיקה, אדם, עולם - 23125

תאריך עדכון אחרון 10-05-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 6

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מוסיקולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 1

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' אדוין סרוסי
ד"ר יוסי מורי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: yossimaurey@gmail.com; edwin.seroussi@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ד"ר מורי יום ג' 12:00-13:00
פרופ' סרוסי ימי' ג' 16:00-15:00

מורי הקורס:
ד"ר יוסף מורי
פרופ אדוין סרוסי
גב ענת רובינשטיין

תאור כללי של הקורס:

"מוסיקה, אדם, עולם" יפגיש את התלמידים עם הציר ההיסטורי-תרבותי והמושגי של חקר המוסיקה במערב ובמגעי המערב עם תרבויות אחרות. יילמדו נושאים כגון: המוסיקה כתופעה אנושית אוניברסלית; אופן רישום, שימור והפצה של המוסיקה בכתב ובעל-פה מראשיתה ועד היום, חולין וקדושה במוסיקה, מי נגד מי: מלחינים, מבצעים, פטרונים מבקרים והקהל; נשים ואחרים "אחרים" במוסיקה המערבית; החללים האקוסטיים והחברתיים של המעשה המוסיקלי; מפגשים מוסיקליים בין ערב למערב מאז ימי-הביניים; המיסיון המוסיקלי בפעולה בקולוניות; סוגיות יסודות במחשבה הפילוסופית על המוסיקה; הכוח הפוליטי של המוסיקה; מוסיקה ודרמה – מן האופרה ועד לקולנוע. ייערכו סיורי חובה באתרים שונים ותתקיים בחינת בית בכל סמסטר, והתלמידים יידרשו לכתוב מספר תרגילים קצרים וכן לעבור בחינת האזנה.

מטרות הקורס:

לחשוף את התלמידים למגוון רחב של סוגיות יסוד במגעייה של המוסיקה עם עולמו של האדם בתקופות רבות ובהקשרים תרבותיים משתנים, בדגש על המערב תוך התוודעות לכלי למידה ומחקר שונים, והיכרות עם מסורות מוסיקולוגיות. ניתן דגש על קישורם של אלה עם הבעיות המעסיקות צעירים בדור הזה כגון התמורות שהטכנולוגיות גורמות לאופנים שמוסיקה נוצרת, מוערכת, נצרכת ומופצת בימינו.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לזהות ולתאר מספר לא מבוטל של יצירות, לשוחח באופן מושכל על מספר סוגיות יסוד בעולם המוסיקולוגי, להבחין באלמנטים סגנוניים, לקשר אירועים ותופעות לציר היסטורי, לנתח יצירות בדרכה בסיסית, לכתוב חיבורים אקדמיים קצרים בעלי ארגומנט ברור ומבוסס וברמת גימור גבוהה.

דרישות נוכחות (%) :

90

שיטת ההוראה בקורס: הדגש הוא על התנסות מגוונת בכל שיעור הכוללת דיונים, קריאה וניתוח של יצירות וטקסטים, סיורים, משחקים שונים ושיטות ניסיוניות אחרות, ביצועים חיים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1) המבט המוסיקולוגי
על המוסיקה,
או תולדות המוסיקה עכשיו

- (2) תיווי, רישום, הקלטה
- (3) מוסיקה בין הקוסמוס לגלובוס
- (4) גלגולו של ניגון עתיק, או: אפוקליפסה עכשיו
- (5) מוסיקה בשירות האלוהים: שירו לאדוני שיר חדש: תהילים בפולחן
- (6) שירת האהבה, לא כל הנוצץ זה"ב
- (7) משרתים של שני אדונים: מוסיקה בשירות השליטים
- (8) דפוס והפצה
- (9) הכוראל כבונה קהילה
- (10) המכחול המוסיקלי
- (11) עקשנות במוסיקה, עקשנות בטקסט - או עקרון החזרה/ שינוי המיידים
- (12) עליית הנשים על הבמה המוסיקלית
- (13) מוסיקה והגירה
- (14) מוסיקה וזכרון
- (15) מוסיקה כמצרך
- (16) תאור, ניתוח, והערכה ככלי ביקורת

חומר חובה לקריאה:

Attali, Jacques, translation by Brian Massumi. "Noise: the political economy of music" in *Theory and history of literature*; vol. 1) Minneapolis: University of Minnesota Press, 1992, c1985) pp. 51-55.

Dahlhaus, Carl and Ruth Katz, eds. *Contemplating Music: Source Readings in the Aesthetics of Music* (Stuyvesant: Pendragon Press, 1987-1993) no. 5. vol. 1 pp. 86-89, vol. 2, pp. 32-34, vol. 3, pp. 128-131.

Levy, Janet M. "Covert and Casual Values in Recent Writings about Music". *Journal of Musicology* 5.1 (1987): 3-27.

McClary, Susan. *Feminine Endings: Music, Gender and Sexuality* (Minnesota: University of Minnesota Press, 1996) pp. 3-34

McDonald, Grantley. "Josquin's musical cricket: El Grillo as humanist parody." *Acta Musicologica* LXXXI no. 1 (2009): 39-53.

Rosand, Ellen. "The Descending Tetrachord: An Emblem of Lament," *Musical Quarterly* 65 : (1979) 346-359

Oliver Strunk, editor. *Source Readings in Music History* (New York: Norton, 1998). pp. 137-143, 159-164, 179-183, 211-214, 361-362, 364-367.

Taruskin, Richard and Piero Weiss, eds., *Music in the Westren World; A History in Documents* (Schirmer, 1984). pp 2-4.

אוטו, רודולף. הקדושה: על הלא-רציונלי באידיאת האל ויחסו לרציונלי. מגרמנית: מרים רון. ירושלים:

כרמל, תשנ"ט, 1999. 81-82.

אפלטון. כתבי אפלטון. מיוונית: יוסף ג. ליבס. ירושלים: שוקן, תשט"ו-תשכ"ו. כרך 3, 534-551.

באר, רולאן. שיח אהבה: קטעים. מצרפתית: אביבה ברק. הוצאת שוקן, תשמ"ב. 7-11.

גולומב, הרי. "הניגון והשיח" בתוך ליריקה ולהיט בעריכת זיוה בן-פורת, 286-289. ספרות, משמעות, תרבות 18, תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 1989.

האוזינחה, יוהאן. סתיו ימי הביניים מהולנדית: קרלה פרלשטיין, המפעל לתרגום ספרי מופת. ירושלים: כרמל תשס"ט, 2009. 169-183, 203-217.

וגנר, נפתלי. הביטלס: שבע השנים הטובות. הוצאת י" מאגנס, האוניברסיטה העברית: ירושלים. תשנ"ט. 16-18.

מאן, תומאס. דוקטור פאוסטוס: חיי המלחין הגרמני אדריאן לורקין מפי ידידו מגרמנית: יעקב גוטשלק. המפעל לתרגום ספרי מופת. תל אביב: ספרית פועלים, תשנ"ב. 66-72.

צ'וסר, ג'פרי. סיפורי קנטרברי מעובדים ומסופרים מחדש בידי פיטר אקרויד; מאנגלית: מאיר ויזלטיר. אחזת בית, ספרים. תל-אביב: אחזת בית, תשע"ג. 2013. 434-443.

רוזנצוויג, פרנץ. כוכב הגאולה, מגרמנית: יהושע עמיר, ירושלים: מוסד ביאליק והמכון על שם ליאו בק, תש"ל. 380-381.

רוסו, ז'אן-ז'אק. תרגום מצרפתית: עידו בסוק; עריכה מדעית: רות הכהן-פינצ'ובר מסה על מוצא הלשונות: שבה ידובר על המלווה ועל החיקוי המוזיקלי, לוגוס-הקלסיקה של הפילוסופיה. תל אביב: רסלינג תשס"ח, 2008. 109-113.

Shelemay, Kay K. *Soundscapes: Exploring Music in a Changing World*. New York: W.W. Norton, 2nd edition, 2006. (MT 90 S53 2006), עמ' 175-168, 191-182, 220-214, 231-225, 262-256, 298-282.

Nettl, Bruno, "An Ethnomusicologist Contemplates Musical Universals," pp. 468-471; Mache, Francois-Bernard "The Necessity of and Problems with a Universal Musicology," pp. 473-475, both in Wallin, Nils L., Bjorn Merker and Steven Brown, *The Origins of Music*, Cambridge, London: MIT Press, 2000.

חומר לקריאה נוספת:
ראו באתר המודל של הקורס

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי:
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 60 %
הרצאה 0 %

השתתפות 20 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 20 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
אין